

HERVORMDE GEMEENTE RANDWIJK

BELEIDSPLAN 2019-2023

“EENSGEZINDHEID”

Datum vaststelling: 16 juli 2019

Inhoudsopgave

1	Doel Beleidsplan	5
2	Beschrijving Hervormde Gemeente van Randwijk	6
2.1	Korte schets van de sociale kaart	6
2.2	Identiteit	6
3	Visie en opdracht	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Visie: Gods toewending tot de wereld	7
3.3	Visie: verwachting van de gemeente	8
3.4	Missie	8
4	Eredienst	8
4.1	Inleiding	8
4.2	Uitgangspunten	9
4.3	Beschrijving van de liturgische elementen van de eredienst zoals we die kennen in onze gemeente	9
4.4	Stijl in de eredienst	14
4.5	Heilig Avondmaal	15
4.6	Heilige doop	16
4.6.1	Kinderdoop	16
4.6.2	Volwassendoop	16
4.6.3	Overdoop	16
4.7	Beleidsvoornemens Eredienst	16
5	Catechese	16
5.1	Gewone catechese	16
5.2	Belijdeniscatechese	17
5.3	Aangepaste catechese	17
5.4	Huwelijkscatechese	17
5.5	Beleidsvoornemens Catechese	17
6	Pastoraat	18
6.1	Huisbezoek	18
6.2	Bijzonder pastoraat	18
6.2.1	Ouderenpastoraat	19
6.2.2	Ziekenpastoraat	19
6.2.3	Overlijdenspastoraat	19
6.2.4	Huwelijks- en echtscheidingspastoraat zie hoofdstuk 10: Huwelijk	19
6.2.5	Crisispastoraat	19
6.2.6	Bezoek nieuw ingekomen inwoners	19
6.3	Beleidsvoornemens Pastoraat	19
7	Evangelisatie en zending	19
7.1	Concrete activiteiten	20
7.2	Beleidsvoornemens Evangelisatie en Zending	20
8	Diaconaat	20
8.1	Diaconaat in eigen gemeente	21
8.2	Diaconaat wereldwijd	21
8.3	Financiële middelen diaconie	21
8.4	Beleidsvoornemens Diaconaat	22
9	Jeugdwerk	22

9.1	Inhoud en doelstelling	22
9.2	Jeugdwerk: clubs & verenigingen, beleid en coördinatie	22
9.3	Beleidsvoornemens Jeugdwerk	23
10	Huwelijk.....	23
10.1	Pastoraat bij huwelijk, echtscheiding en anders-geaardheid.....	23
10.2	Huwelijksdiensten	24
10.3	Beleidsvoornemens Huwelijk	25
11	Vorming en Toerusting	25
11.1	Inhoud en doelstelling	25
11.2	Activiteiten Vorming en Toerusting	25
11.2.1	Vrouwenvereniging	25
11.2.2	Kringwerk: jonge-lidmatenkring, leerkring, Bijbelkring, ouderenkring	26
11.2.3	Gemeenteavonden	26
11.2.4	Bezinningsavonden voor de viering van het Heilig Avondmaal	26
11.2.5	Koren	26
11.2.6	Maaltijdkring	26
11.3	Beleid en coördinatie.....	26
11.4	Beleidsvoornemens Vorming en Toerusting.....	27
12	Beheer en Financiën	27
12.1	Beleidsvoornemens Beheer en Financiën.....	28
13	Procedure afwikkeling beleidsvoornemens	29
	Bijlage 1. Motieven voor het zingen van psalmen en het gesprek daarover	30

1 Doel Beleidsplan

'Als er dan enige bemoediging is in Christus, als er enige troost is van de liefde, als er enige gemeenschap is van de Geest, als er enige innige gevoelens en ontfermingen zijn, maak dan mijn blijdschap volkomen, doordat u eensgezind bent, dezelfde liefde hebt, één van ziel bent en één van gevoelen. Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf. Laat eenieder niet alleen oog hebben voor wat van hemzelf is, maar laat eenieder ook oog hebben voor wat van anderen is.' (Filippenzen 2:1-4)

Met dit beleidsplan beoogt de kerkenraad richting en samenhang te geven aan het beleid van de Hervormde Gemeente Randwijk.

Wij achten het van cruciaal belang een duidelijk beleid te hebben waarin wij als gemeente de Drie-enige God belijden en lofprijzen, waarbij de Bijbel als Gods onfeilbaar Woord onze leidraad is.

Wij willen samen gemeente van Christus zijn, verbonden in ons geloof in de Drie-enige God, in navolging van de Heere Jezus die ons voorging, zoals beschreven in de Bijbel en verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid.

Wij willen een gemeente zijn waarin Gods Woord in liefde en getrouwheid wordt verkondigd.

Aldus vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 16 juli 2019

W.J. Blok
Scriba

A. Kalisvaart
Voorzitter

2 Beschrijving Hervormde Gemeente van Randwijk

2.1 Korte schets van de sociale kaart

De hervormde gemeente Randwijk (PKN) wordt gevormd door het gelijknamige dorp met de buurtschappen Lakemond en Indoornik. In het dorp (met ongeveer 1480 inwoners) neemt de kerk een belangrijke plaats in. De bevolking van Randwijk vond van oudsher haar bezigheid in de agrarische sector. Die omvatte vooral gemengde bedrijven met fruitteelt, veeteelt en wat akkerbouw. Voor de tweede wereldoorlog ook nog tabaksteelt.

Tevens waren inwoners werkzaam in de naburige steenfabrieken. Zowel de landbouw als de steenfabrieken bieden nog maar werk aan enkele bewoners uit het dorp. Vervangende werkzaamheden zijn er alleen buiten het dorp in o.a. Heteren, Renkum en Wageningen.

Door de uitbreiding van het dorp in het einde van de vorige eeuw zijn de huisvestingsmogelijkheden in het dorp toegenomen en zijn er ook meerdere bewoners van buiten de regio hier komen wonen.

De geschiedenis van de gemeente kunt u vinden op de website (www.hervormde-gemeente-randwijk.nl/).

De gemeente bestaat uit 335 leden (waarvan 172 belijdende leden en 163 doopliden), die samen 193 pastorale eenheden vormen (gegevens per eind 2018). Een toenemend aantal gemeenteleden wonen buiten de gemeentegrenzen en maken gebruik van de perforatieregeling. Op zondag komt de gemeente wekelijks tweemaal bijeen. In de morgendienst zijn er ongeveer 130 kerkgangers, in de avonddienst ongeveer 70. Het Heilig Avondmaal wordt viermaal per jaar gevierd. Ongeveer 40% van de meelevende belijdende leden neemt hieraan deel.

De catechisaties worden vrij trouw bezocht door 25-30 jongeren. De vier jeugdclubs worden ook bezocht door een behoorlijk aantal kinderen uit gezinnen die niet met de gemeente meeleven. De gemeente kent een jeugdvereniging, jonge-lidmatenkring, leerkring, Bijbelkring, vrouwenvereniging en een ouderenkoor en een jeugdkoor. In de gemeente is een zending- en evangelisatiecommissie werkzaam. In de zomervakantie wordt voor kinderen en jongeren een Vakantie Bijbel Club georganiseerd. Er is een goede relatie met de plaatselijke "School met de Bijbel", wat onder andere tot uiting komt op bid- en dankdagen. Op deze dagen worden de erediensten bezocht door alle kinderen van de basisschool en wordt de prediking aangepast aan het niveau van de basisschoolkinderen.

2.2 Identiteit

De Hervormde Gemeente Randwijk is een gemeente van gereformeerde signatuur. Dat wil zeggen dat we de Bijbel centraal stellen als het levende Woord van God, dat gezaghebbend is voor leer en leven. We weten ons door God geplaatst in de Protestantse Kerk in Nederland. Onze verbondenheid met de gereformeerde traditie betekent dus niet dat we geen oog willen hebben voor het geheel van de kerk. Samen met anderen willen we de kerk aanspreken vanuit de grondslag en de belijdenis van onze gemeenten. In ons belijden willen wij ons houden aan de katholieke belijdenisgeschriften en de Drie Formulieren van Enigheid.

De gereformeerde identiteit werkt door in de liturgie: we staan een sobere en stijlvolle eredienst voor. De vormgeving van de eredienst is gericht op het “innen” (horen met het hart) van het Woord en het uiten van het geloof.

We beogen dat Gods Woord doorwerkt op alle terreinen van ons leven. De Bijbel is voor ons betrouwbaar en gezaghebbend in alle situaties van ons persoonlijk, gemeentelijk en maatschappelijk leven. Wij beseffen dat de kern van het christelijke leven een doorleefd geloof is in het volbrachte werk van Christus. Alle activiteiten die in de gemeente plaatsvinden, hebben ten diepste tot doel dit geloof te wekken en te versterken. Op die manier mogen onze activiteiten tot eer van God zijn. Wij belijden dat we al deze voornemens niet in eigen kracht kunnen volbrengen, maar dat we daarin afhankelijk zijn van de Heere God. Dat besef maakt ons niet lijdelijk, maar dringt ons te meer tot een voortdurend gebed voor de gemeente en een voortdurend pleiten op Gods beloften, omdat Hij gezegd heeft: *‘en de poorten van de hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen’* (Matth. 16:18b) en *‘En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.’* (Matth. 28: 20)

Als gemeente voelen we ons aangesproken door het Bijbelse beeld van de Wijnstok (Christus) en de ranken. Voor ons is van groot belang de innerlijk geestelijke groei van de individuele gemeentelieden en de groei van de gemeente als geheel, zowel in de diepte (verdieping van het geloofsleven) als in de breedte; een groei van het aantal mensen dat de Heere Jezus als Heere en Zaligmaar belijdt.

3 Visie en opdracht

3.1 Inleiding

God is het begin en het einde van alles wat bestaat, de oorsprong en het doel van de schepping. Vanaf het eerste tot het laatste hoofdstuk van de Bijbel komen we God als Schepper tegen. De Bijbel begint met de oorspronkelijke schepping van hemel en aarde. *‘In het begin schiep God de hemel en de aarde.’* (Gen.1:1) en eindigt met de laatste schepping waarin Hij alle dingen nieuw maakt. *‘En Hij Die op den troon zit, zei: Zie, Ik maak alle dingen nieuw.’* (Op.21:5). Na de zondeval is de relatie tussen God en mens verbroken en is de mens van God vervreemd geraakt. Er is een immense afstand ontstaan tussen de Schepper en de mensen die Hij geschapen had. Door Zijn plaatsvervangend sterven aan het kruis heeft Jezus de kloof tussen God en de mensheid overbrugd. Daardoor zijn God en mens weer met elkaar verzoend. Om te delen in het volbrachte werk van de Heere Jezus zijn geloof en bekering nodig.

3.2 Visie: Gods toewending tot de wereld

- In Zijn grote barmhartigheid heeft God de Vader Zijn Zoon Jezus Christus in de wereld gezonden om in zichzelf verloren mensen te redden. *‘Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.’* (Joh. 3:16)
- God wil ons door het geloof laten delen in het heil door het werk van de Heilige Geest.
- God vergadert zich een gemeente ten eeuwige leven.

3.3 Visie: verwachting van de gemeente

- Wij verwachten grote dingen van God omdat Hij ons dat in Zijn Woord belooft. *'Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven, opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft.'* (Joh. 15:16)
- De Hervormde Gemeente Randwijk is een plaatselijke gestalte van de heilige algemene christelijke Kerk van alle plaatsen en tijden.
- De gemeente ziet uit naar de definitieve komst van Gods koninkrijk, waarin geen plaats meer is voor zonde, pijn, verdriet, waar God alles zal zijn in allen.

3.4 Missie

- Levend vanuit genade vervult de gemeente de opdracht het Woord van God te **verkondigen** en er uit te **leven**.
- **Gehoorzaamheid** is onlosmakelijk verbonden met het **liefhebben** van God en de naaste. *'Als u Mijn geboden in acht neemt, zult u in Mijn liefde blijven, zoals Ik de geboden van Mijn Vader in acht genomen heb en in Zijn liefde blijf.'* (Joh. 15:10)
- Hoe verschillend wij ook mogen zijn, **aanvaarding van elkaar** vloeit voort uit Gods genade. *'Daarom, aanvaard elkaar zoals ook Christus ons aanvaard heeft, tot heerlijkheid van God.'* (Rom. 15:7)
- De gemeente is geroepen gestalte te geven aan het **dienen** en **eren** van God. Hiertoe komt de gemeente op zondag tweemaal samen.
- De gemeente weet zich geroepen tot het uitdragen en doorgeven van 'de leer die naar de godzaligheid' is, zoals die is weergegeven in de katholieke belijdenisgeschriften en De Drie Formulieren van Enigheid.
- De gemeente weet zich geroepen om de haar geschonken gaven en talenten te gebruiken tot opbouw van het koninkrijk van God.

In de volgende hoofdstukken wordt de missie van de gemeente verder uitgewerkt.

4 Eredienst

'Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen.'
(Mattheus 18:20)

4.1 Inleiding

Vanuit de gemeente komen er regelmatig vragen om (onderdelen van) de liturgie aan te passen of wordt ruimte gevraagd voor nieuwe elementen in de eredienst. Dit is een trend die al langer gaande is en o.a. gevoed wordt door het feit dat gemeenteleden meer dan vroeger kerkdiensten elders bijwonen en dat ook via de moderne media veel tot de gemeenteleden komt. Om tot Bijbels-gefundeerde antwoorden te kunnen komen heeft de kerkenraad een commissie Liturgie aangesteld die als opdracht had een discussiestuk met aanbevelingen op te stellen aan de hand waarvan de kerkenraad haar beleid ten aanzien van de vormgeving van de eredienst zou kunnen evalueren en zo nodig aanpassen. Aan de hand van dit discussiestuk heeft een grondige bezinning op de

vormgeving van de eredienst plaatsgevonden in een aantal opeenvolgende kerkenraadsvergaderingen in 2015-2016. De belangrijkste uitkomsten zijn verwerkt in de hiernavolgende beschrijving en Bijbelse onderbouwing van de verschillende onderdelen van de liturgie zoals we die willen hanteren in onze gemeente.

4.2 Uitgangspunten

Het volgende citaat geeft een belangrijk uitgangspunt aan:

“De eredienst is iets wonderbaar moois en daarom hebben we er zuinig op te zijn. De eredienst is niet iets om mee te experimenteren. Daarvoor is ze te heilig. Daarvoor is de God die wij er ontmoeten te heilig”

“Wij hebben niet de beschikking over de eredienst, het is Zijn eredienst. (M. J. de Vries in de Waarheidsvriend)

Wij hebben niet te de beschikking over de eredienst. Liturgie is allereerst de dienst van God aan ons mensen. Dat mag ons stil en bescheiden maken. Dat betekent ook dat de eredienst heilig is en daarom stijlvol dient te zijn. De ambtelijk geleide eredienst onderscheidt zich van alle andere menselijke samenkomsten. Het zwaartepunt van de eredienst ligt in de gereformeerde traditie op de prediking van het evangelie. Gods Waarheid komt tot ons in menselijke bewoordingen. Onder de prediking zijn gemeenteleden niet slechts toehoorders (consumenten), maar we verschijnen voor Góds aangezicht.

De christelijke eredienst wortelt in de joodse eredienst. De elementen in de christelijke eredienst zijn terug te voeren op de Bijbelse tempeldienst. De liturgie heeft in de wereldwijde kerk overal andere vormen en gebruiken. Dit is een gevolg van verschil in cultuur, theologische visie en geschiedenis. De liturgie zoals wij die kennen is een gevolg van een eeuwenlange ontwikkeling. Een Bijbelse blauwdruk voor de liturgie is niet te vinden. Toch hebben de onderdelen van de liturgie wel een Bijbels-theologische oorsprong. In de liturgie ligt dus niet alles haarscherp vast, maar we kunnen niet naar hartenlust met liturgische vormen experimenteren. Er ontstaat dan een eredienst zonder inhoudelijke samenhang.

Samengevat: zoals hiervoor al aangegeven gaat het in de eredienst om dienen. Dit is in zowel Oude- als Nieuwe Testament terug te vinden. Allereerst dienst van God aan ons mensen en in antwoord daarop pas de dienst van ons mensen aan God. Dit is een belangrijk uitgangspunt. Eerst mogen wij luisteren, dan pas mogen wij spreken.

4.3 Beschrijving van de liturgische elementen van de eredienst zoals we die kennen in onze gemeente

In de eredienst gaat het als het ware om een beweging van boven naar beneden en van beneden naar boven. Allereerst komt Gods Woord tot de gemeente en de gemeente mag antwoorden op Gods Woord. God spreekt tot de gemeente in de Groet aan het begin van de dienst, de Wetslezing, de Schriftlezing, de Zegen, maar ook in de prediking komt God Zelf naar ons toe. De gemeente mag antwoorden in zingen, bidden, danken en de dienst der offerande.

De verschillende onderdelen in de eredienst worden hieronder kort toegelicht waarbij deze toelichting tevens is te lezen als een verantwoording van de gemaakte keuzes.

Stil gebed

Na binnenkomst van de kerkenraad en voor het begin van de ambtelijke eredienst is er een moment van stil gebed. De gemeente bidt gezamenlijk om een persoonlijke zegen. Dit is zo ontstaan omdat oorspronkelijk gebeden werd bij binnenkomst in de kerk. Omdat niet iedereen gelijk aankomt was dit soms wat onordelijk. Uit oogpunt van orde is daarom een moment van stilte voorafgaand aan het Votum en Groet ingevoerd.

Votum en Groet

De kerkdienst begint met het Votum, waarmee we God aanroepen om Zijn hulp. In het votum wordt heel de eredienst aan God opgedragen. Het votum is zowel gebed als een plechtige verklaring. Er is de bede om Gods hulp en de plechtige verklaring dat de gemeente in de Naam des Heeren aanwezig is en in die machtige Naam de kerkdienst mag volbrengen. De tekst van het votum luidt: “Onze hulp is in de naam des HEEREN die hemel en aarde geschapen heeft, die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet laat varen het werk zijner handen. Amen”. Deze formulering is een combinatie van teksten uit Ps. 124: 8, Ps. 138: 8 en Ps. 146: 6. Omdat het votum een gebed is houdt de gemeente een gebedshouding aan: gesloten ogen, gevouwen handen en een gebogen hoofd. De Groet wordt direct na het votum uitgesproken. De woorden luiden: “Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heere Jezus Christus, in de gemeenschap van de Heilige Geest. Amen”. Deze formulering is geënt op Rom. 1: 7 en 1 Kor. 1:3. In deze teksten wordt echter de Heilige Geest niet genoemd. De Vermelding van de Heilige Geest is een aanvulling vanuit dogmatisch oogpunt. Aan de Genade en vrede van God de Vader en God de Zoon geeft God de Heilige Geest deel. In de zegebede in 1 Kor 13: 13 wordt de drie-enige God wel genoemd. De betekenis van de groet is dat na het Votum de voorganger de gemeente mag begroeten met de genade en vrede van God. Het is de bijbelse manier van begroeten (Ruth 2: 4). Het amen werd oorspronkelijk door de gemeente uitgesproken of gezongen. Omdat het om een groet gaat kijken voorganger en gemeente elkaar aan en maakt de voorganger ook het gebaar van een groet (een geheven arm). Het is dus feitelijk niet nodig dat voorganger en gemeente de ogen gesloten houden, want het gaat hier niet om een gebed. Dit laatste is in onze gemeente anders gegroeid, de meeste gemeenteleden houden de ogen gesloten.

Wetslezing

De wetslezing in de kerkdienst stamt uit de Calvinjse liturgie van Straatsburg. Calvin liet de geboden zingen door de gemeente. Dat is de reden dat ook wij in gezang 1 van de enige gezangen achter de psalmen een berijming van de tiengeboden hebben. De gezongen verzen werden afgewisseld met de bede: “Heer ontferm U”. Tussen de eerste en tweede tafel van de wet bad Calvin een gebed, waarin gebeden werd om kracht te ontvangen voor het leven der dankbaarheid. Het Hebreeuwse woord voor Gods wet is afgeleid van een woord dat onderwijzen betekent. Het doel van de tiengeboden is om richting te geven aan het leven. Door deze regels te volgen komt een mens tot zijn / haar doel. Het is een wet die leven geeft en tot het leven leidt. Daarom geeft de wet van God vreugde, zoals dat in diverse psalmen ook wordt bezongen (o.a. Ps. 19 en 119). Die vreugde komt voort uit de intieme relatie met de Wetgever. In het geloof mogen we achter de geboden de goede hand van onze Vader in de hemel zien. In het zingen van de psalmen waarin de vreugde van de wet wordt bezongen mogen we dit als gemeente in de eredienst ook tot uiting brengen. Het bewaren van Gods geboden is het beste bewijs dat we God liefhebben (1 Joh. 2:3). Daarom is het van wezenlijk belang dat de gemeente van Christus zich wekelijks in de eredienst laat onderwijzen door Gods geboden, om te leren wandelen als kinderen van het licht. Daarnaast is de wet voor ons een spiegel, waardoor wij onszelf leren kennen als zondaar voor God. Kennis van onze zonden behoort tot een van de drie geloofszaken die een christen dient te kennen om getroost te leven en getroost te kunnen sterven (HC zondag 1). Als derde hebben de tien geboden ook betekenis voor de samenleving. De tien geboden vormen een boodschap van Gods wil voor ieder mens.

Er mag enige liturgische vrijheid zijn als het gaat om de wijze waarop Gods geboden aan de orde komen in de eredienst. Het is wel van belang dat de liturgie met orde plaatsvindt en er moet aan de gemeente worden uitgelegd waarom we het doen zoals we het doen. Enige afwisseling kan het gehoor van de gemeente scherpen. In onze gemeente wordt meestal de wet gelezen uit Exodus 20. Ter afwisseling kan Deuteronomium 5: 6-21 gelezen worden. Om te onderstrepen dat het niet om een wettisch onderhouden van de geboden gaat, maar dat het een liefde gebod is, wordt veelal de samenvatting van de wet gelezen uit Markus 12: 29-31. Deze samenvatting kan ook voorafgaande aan het lezen van de tien geboden worden gelezen. Lezing van de tien geboden in de dankzeggingsdienst na het Heilig Avondmaal benadrukt het karakter van de geboden als leefregel der dankbaarheid. Aansluitend aan de wetslezing wordt een psalm ter verootmoediging gezongen, zoals: Ps 6:2 en 9, Ps 130, Ps. 143: 2 en 10, Gez 1: 9 etc.

Lezing geloofsbelijdenis

De lezing van de geloofsbelijdenis vindt plaats in de avonddienst. Meestal worden de twaalf artikelen (apostolicum) gelezen, die stammen uit de tweede tot derde eeuw. Er zijn een viertal redenen te noemen waarom het goed is dat de geloofsbelijdenis een plaats heeft in de eredienst:

1. De gemeente wordt voorgehouden wat het Bijbelse geloof is;
2. De verbinding met de kerk van alle tijden en plaatsen wordt gelegd;
3. Het is een hernieuwing van de geloofsbelijdenis voor ieder die eerder belijdenis deed;
4. Het is onderwijs voor kinderen en wie zich nieuw bij de gemeente aansluiten.

Doordat iedere dienst de lezing van de twaalf artikelen wordt herhaald kan er sleur ontstaan. Dit ligt niet aan de belijdenis, maar aan ons mensen. Het is goed dat de inhoud van de belijdenis ook steeds weer in de prediking aan de orde komt. Hierdoor kan de belijdenis in de gemeente steeds meer een levende belijdenis van het hart worden. Het is de bedoeling met het lezen van de geloofsbelijdenis dat de gemeente met het hart mee belijdt. Het gaat om belijden en dat is wat anders dan het voorlezen van de statuten.

Gebeden

In onze eredienst kennen we een tweetal gebeden:

1. Het gebed om opening van het Woord en verlichting met de Heilige Geest. Dit gebed wordt meestal uitgesproken voor de schriftlezing, maar kan ook daarna plaatsvinden om uit te drukken dat onze gebeden gevoed worden door het Woord van God. Hoe dan ook, we hebben dit gebed nodig omdat wij mensen van onszelf zijn afgewend van God en zijn Woord. In dit gebed zal ook verootmoediging en schuldbelijdenis na het horen van Gods wet een plaats hebben.
2. Aan het eind van de dienst is er een dankzegging voor wat God tijdens de kerkdienst geschonken heeft en worden de voorbeden gedaan. Er wordt gebeden voor elkaar en voor onze naaste buiten de gemeente. Verder wordt gebeden voor kerk, Israël en de volken, de komst van Gods Koninkrijk, vrede, recht, ontferming en gerechtigheid etc. Om de verschillende onderwerpen evenwichtig aan bod te laten komen wordt een rooster voor de voorbede gebruikt.

Inzameling der gaven

De inzameling der gaven werd vanouds ook wel dienst der offerande genoemd. In deze benaming komt het aspect van de dankbaarheid naar voren. De inzameling van de gaven is een apart onderdeel van de eredienst. In onze gemeente vindt dit onderdeel plaats na de schriftlezing.

Schriftlezing

De schriftlezing vormt het hoogtepunt van de eredienst en heeft daarin een eigen en unieke plaats en betekenis. In de Reformatie is het Woord van God weer in het middelpunt gezet. Daarom ligt op de centraal opgestelde kansel een opengeslagen Bijbel. Naast de wetslezing en bij het uitspreken van de zegen, komt God speciaal aan het woord tijdens het lezen van de Heilige Schrift. Er dient aan het voorlezen dan ook goede zorg besteed te worden, de schriftlezing mag niet afgegrafeld worden of mompelend gelezen. Dit vraagt veel van degene die voorleest, maar ook van de hoorders vraagt het openheid en ontvankelijkheid. Hierbij is voor de gemeente Samuel tot voorbeeld: "Spreek, want uw dienaar luistert" (1 Sam. 3:10).

De predikant kiest een of meerdere Schriftgedeelten als uitgangspunt voor de verkondiging. We vinden het hierbij belangrijk dat zoveel mogelijk het hele Woord aan het woord komt. Het NT kan niet begrepen worden zonder het OT en omgekeerd.

In onze gemeente gebruiken we de Herziene Statenvertaling die we zien als een betrouwbare vertaling van de oorspronkelijke tekst, die voor de mensen van deze tijd verstaanbaar is.

Prediking

Het is Gods belofte dat hij door de prediking grote dingen doet (Rom. 10: 13-15).

De hoofdbedoeling van de preek is dat het Woord van God wordt uitgelegd en dat de betekenis van de tekst voor geloof en leven van de gemeente wordt aangegeven. De preek is echter meer dan de gemeente een aantal goddelijke waarheden voor te houden. In de rooms-katholieke kerk wordt de genade met name door de sacramenten megedeeld en niet door verkondiging van het Woord. De Reformatie heeft weer ingezien dat in de prediking ons het Heil wordt aangezegd. In zijn essentie is de prediking daarom "dienst der verzoening". Tijdens de preek worden we voor het aangezicht van de Heere gesteld. Calvijn heeft gezegd dat onder de verkondiging het Heilig bloed van Christus druppelt. Dit wordt door de hoorder geloofd of niet. Daarom is de prediking zo belangrijk: hoe gaan de hoorders naar huis? Zonder Christus weggaan is verloren gaan. Calvijn heeft er ook op gewezen dat bij het uiterlijk gepredikte Woord ook de innerlijke werking door de Heilige Geest noodzakelijk is om levens te veranderen. Naar Zijn belofte verbindt de Heilige Geest zich aan het Woord en eigent het toe. Dit betekent dat het onder de verkondiging gebeurt of het gebeurt niet. Gezien de ernst waar het om gaat vraagt het hier ook om uiterste inspanning van zowel prediker als hoorder.

In onze gemeente is het een goede gewoonte dat de 2e dienst op de zondag een zogenaamde leerdienst is. Dit kan worden ingevuld door prediking vanuit een van de reformatische belijdenisgeschriften (Heidelbergse catechismus, Nederlandse geloofsbelijdenis, Dordtse Leerregels). Hierbij komen in de prediking de hoofdzaken van het christelijk geloof aan de orde. Daarnaast kunnen ook actuele zaken die het christelijk geloof betreffen vanuit de Bijbel aan de orde komen. Te denken valt aan onderwerpen zoals huwelijk, seksualiteit, verslaving, occultisme etc.

Zingen

In de omgang tussen God en Zijn volk neemt muziek een grote plaats in. Zowel in het Oude- als Nieuwe Testament is de gezongen lofprijzing een vanzelfsprekendheid en zelfs noodzakelijk. Er wordt veelvuldig toe opgeroepen om God te prijzen en die oproep gaat vaak gepaard met het woordje 'want', en dan volgt de reden waarom God geprezen moet worden (bv Ps. 136). Onze lofzang vormt zelfs de troon waarop God wil wonen (Ps. 22: 4). In het Hebreeuws wordt het boek der Psalmen Tehillim genoemd, wat lofprijzing betekent. Dat is opvallend, omdat op het eerste

gezicht het in de Psalmen toch niet alleen om lofprijzing lijkt te gaan. Alle menselijke emoties zoals vreugde, dankbaarheid, innerlijke vrede, maar ook woede, angst en verdriet komen aan bod in de Psalmen. Al deze gevoelens monden steeds weer uit in de lofprijzing van God. De lofprijzing tot God veronderstelt een diepe, intieme relatie met Hem.

De belangrijkste Bijbelse gegevens worden in de volgende punten samengevat:

- Muziek is in de eerste plaats bedoeld om God daarmee te eren.
- In de eredienst van Israël was sprake van een uitgebreide muziekpraktijk. Er werd een scala aan muziekinstrumenten gebruikt en de musici waren van hoog niveau en werden gewaardeerd en betaald. Levieten die waren aangesteld voor de muziek in de eredienst werden vrijgesteld van andere diensten.
- De christelijke kerk nam veel over van de muziekpraktijk van tempel en synagoge. Naast Psalmen werden in de vroeg christelijke kerk ook eigen hymnen en geestelijke liederen gezongen.
- In de Bijbel is een overvloed aan vreugde-, dank-, lofprijzings-, klaag-, en treurliederen te vinden.
- Een breed scala aan instrumenten werd gebruikt voor de lofprijzing. Er worden in de Bijbel geen instrumenten verboden, en er worden ook geen 'heilige' instrumenten genoemd.

Onze hervormde gemeente staat vooral in de traditie van Calvijn. In de calvinistische eredienst heeft het lied onder meer de functie van antwoord. De gemeente mag in geloof antwoorden op de lezing van Gods geboden, Gods Woord en de verkondiging van dit Woord. Zo komt Gods volk in de liturgie ook tot God. Zo mag de gemeente door te zingen haar zonden belijden, zingen van bevrijding en verlossing en God eren, loven en prijzen voor Zijn grote daden. Zo wordt het zingen van de gemeente ook verkondiging.

Over de vraag wat we zingen in de eredienst is in de loop van de geschiedenis veel te doen geweest en heeft tot veel twist en tweedracht geleid. Een citaat van Augustinus geeft een goed uitgangspunt: "Niemand kan zingen wat Gode waardig is dan wanneer hij het van Hemzelf ontvangen heeft". Met name daarom zingen we in navolging van Calvijn in onze erediensten vooral de Psalmen. In de Psalmen komen bij uitstek alle Bijbelse thema's aan bod. Het feit dat we ook enige gezangen zingen geeft echter aan dat het niet zodanig principieel ligt dat we exclusief Psalmen zingen. Het is ook een nogal Nederlandse kwestie. In de meeste landen zingt men ook gezangen. In ieder geval dient er eenheid te zijn tussen de prediking en de rest van de liturgie. "Wie opkomt voor de rechte prediking, moet ook opkomen voor de rechte liturgie" (ds. H. Roseboom). Het moet in prediking en liturgie om dezelfde waarheid gaan. De volle breedte van de Bijbelse verkondiging dient ook in de liederen door te klinken. Juist op dat punt is het de vraag of veel oude en nieuwe vrije liederen aan dit criterium voldoen. Elke gezangbundel draagt het stempel van zijn tijd en heeft daardoor zijn (theologische) eenzijdigheden. Juist de Psalmen zingen over genade, verlossing, zonde, maar ook thema's als worsteling en geloofsstrijd komen aan de orde.

In onze gemeente zingen we in de erediensten uitsluitend de psalmen (en de enige gezangen) uit de berijming van 1773. Vanaf 2017 zingen we ritmisch, nadat we daarover met de gemeente hebben overlegd en er geen overwegende bezwaren bleken te bestaan tegen een overgaan op ritmisch zingen.

Bij enkele gelegenheden zingen we een gezang na het uitspreken van de zegen. Dit betreft het zingen van 'Ere zij God' (na de morgendienst op Eerste Kerstdag), het Wilhelmus (na de

zondagmorgendienst volgend op Koningsdag) en 'Een vaste burcht' (na de zondagmorgendienst volgend op 31 oktober (Reformatieherdenking)).

In huwelijksdiensten mag het bruidspaar in overleg met de predikant kiezen voor het opnemen van maximaal 2 gezangen in de liturgie, waarvan er één gezang in de dienst en één gezang na het uitspreken van de zegen wordt gezongen. Randvoorwaarde hiervoor is dat de predikant kan instemmen met de liedkeuze als zijnde niet strijdig met de inhoud van de prediking.

Zegen

Aan het eind van de kerkdienst spreekt de predikant de zegen uit. In de Bijbel geeft God op veel plaatsen de belofte van zijn Zegen. Als God zegent, komt Hijzelf nabij. Zijn aanwezigheid is heilzaam en brengt vrede. Die belofte mag de gemeente ook ontvangen aan het einde van de kerkdienst. Dan worden door de predikant de woorden van de hogepriesterlijke zegenbede (Num. 6: 24-26) uitgesproken of de zegenbede uit 2 Kor 13:13. God Zelf spreekt goede woorden tot de gemeente. Het gaat hier niet om zomaar een wens, maar we mogen het sterker opvatten. De Hogepriesterlijke zegen kan ook vertaald worden met: "De HEERE zal u zegenen". De zegen is een sterk geconcentreerde evangelieverkonding. God belooft dat Hij bij u zal zijn. De zegen houdt ook een opdracht in om dicht bij de Heere te blijven en een zegen te zijn voor anderen.

4.4 Stijl in de eredienst

Wat we verstaan onder 'stijl' en welke uitgangspunten we willen hanteren

Iedereen zal het er mee eens zijn dat de eredienst stijlvol behoort te zijn. We komen per slot van rekening samen voor het aangezicht van God. Het is echter niet zo makkelijk om aan te geven wat nu goede stijl is. Wat voor de een goede stijl is, is het voor de ander niet. Dit heeft sterk te maken met gewoonten, culturele achtergrond en opvoeding. Bij stijl gaat het niet alleen om de buitenkant, maar ook om de binnenkant, je hart.

De kerkdienst heeft een totaal andere aard dan welke bijeenkomst ook. De kerkdienst is een bijeenkomst van de gemeente van Christus. We geloven en belijden dat Christus zelf door zijn Woord en Geest in de kerkdienst aanwezig is. Daarom is de prediking het hart van de eredienst. Op het Woord van God dat tot ons komt mag de gemeente antwoorden in zingen, bidden, danken en de collecte. Van belang is dat we bij het nadenken over stijl niet vanaf onze kant beginnen, maar van bovenaf, van de kant van Christus.

We kunnen ons de vraag stellen of onze stijl toegespitst is op de wereld of op Christus. Christus schept in de bijeenkomst van de gemeente een geestelijke stijl van geheel eigen aard. Deze stijl kan worden ingevuld vanuit de trefwoorden: eerbied, orde, eenvoud, rust, kwaliteit en liefde.

- Eerbied: In het besef dat Christus in de eredienst centraal staat en Hij naar ons toekomt in zijn Woord, wekt dat eerbied. Deze eerbied is niet vast te leggen in strakke gedragscodes, maar is allereerst een zaak van het hart. We luisteren eerbiedig naar wat Christus tot ons spreekt in de gestalte van Samuel: "Spreek Heere, want uw knecht hoort".
- Orde: Daarbij is het ook belangrijk dat er goede orde is in de eredienst. Ordeloosheid en slordigheid is niet Bijbels. Ook de Heere Jezus heeft dit tijdens zijn leven getoond.
- Eenvoud: Ook eenvoud is een zaak van het hart. Eenvoud in de kerkdienst is dat het je alleen om de Heere begonnen is. Daarbij past geen pronkzucht of populariteit. Dit zal ook tot

uiting komen in de kleding van gemeenteleden. Eenvoud heeft ook te maken met ootmoed.

- **Rust:** De eredienst is de plaats waar je te midden van de hectiek van het volle leven tot rust mag komen. “Hier wordt de rust geschonken” (Ps. 36: 3). Tot rust komen in de kerk is stil worden tot God. Het is belangrijk om de gevulde stilte in de kerk te bewaren.
- **Kwaliteit:** Omdat we voor het aangezicht van de Heere komen dient de liturgie ook verzorgd te zijn. Daarbij past een goede voorbereiding door predikant, organist, kerkenraad en gemeente. Het is ook van belang dat de liederen die gezongen worden Bijbels verantwoord zijn, maar ook wat betreft tekst en melodie kwaliteit hebben.
- **Liefde:** De kerkdienst is ook een oefenplaats van de liefde. Er is een geloofsgemeenschap, verbonden door de liefde van Christus. Dat maakt dat we niet passief de eredienst uitzitten, maar actief betrokken zijn. We zijn daarbij ook voluit betrokken op elkaar.

Enkele praktische richtlijnen

Zoals hiervoor aangegeven benadrukken we graag dat het vormgeven van de stijl in onze erediensten in de eerste plaats een geestelijke zaak is, te maken heeft met ons hart. Maar vervolgens zijn er ook allerlei praktische keuzes te maken. En dan zien we dat met name ten aanzien van kleding en hoofdbedekking van de vrouw gemeenteleden tot verschillende standpunten en keuzes komen. Daarom gaan we hier op beide zaken nog wat verder in.

Enerzijds geldt dat iedereen de persoonlijke verantwoordelijkheid heeft om deze keuzes voor Gods aangezicht te maken (Rom. 14: 5), waarbij we iedereen willen oproepen om de voorgaande karakterisering van stijl in onze erediensten te hanteren. Maar anderzijds geldt ook dat we geroepen zijn om in liefde en vrede met elkaar op te trekken in de gemeente en elkaar geen aanstoot of ergernis mogen geven (o.a. Romeinen 14: 13). Vanwege dit laatste is het belangrijk om niet alleen onze eigen standpunt te laten gelden maar ook rekening te houden met elkaar, wat soms tot andere keuzes dient te leiden, juist om de ander niet te ergeren of moeite aan te doen.

Om te voorkomen dat verschillende keuzes op dit gebied zouden leiden tot ergernis en verwijdering hanteren we de volgende afspraken voor de genoemde zaken:

- Alle gemeenteleden, mannen, vrouwen en kinderen, worden geacht de erediensten met gepaste kleding en een verzorgd uiterlijk te bezoeken en hierbij rekening te houden met wat we in dit opzicht gewend zijn in onze gemeente.
- Wat betreft het dragen van een hoofdbedekking door vrouwen moeten we constateren dat de meningen daarover sterk uiteen lopen in onze gemeente. En ook breder geldt in de kring van gemeenten waarmee we ons verwant weten dat de exegetische en toepassing van de kerntekst over dit onderwerp, 1 Korinthe 11:1-16, verschillend is.
Wij hanteren in onze gemeente de afspraak dat vrouwen bij deelname aan het Heilig Avondmaal, bij de bediening van de Heilige Doop aan hun kind(eren), bij huwelijksbevestiging en bij openbare geloofsbelijdenis het hoofd bedekken.
- Voor de kerkenraad hanteren we de regel dat men gekleed gaat in zwart of antraciet pak met stropdas.

4.5 Heilig Avondmaal

Het Heilig Avondmaal wordt viermaal per jaar gevierd. De zondag vooraf aan de viering wordt een voorbereidingsdienst gehouden. In deze dienst wordt het eerste deel van het formulier voor het

houden van het Heilig Avondmaal gelezen. Op de zondag van het Heilig Avondmaal wordt 's avonds nabetrachting gehouden.

Middels een mededeling in het kerkblad en een kanselafkondiging wordt de gemeente voor iedere bediening van het Heilig Avondmaal herinnerd aan de mogelijkheid om zaken die tussen gemeentelieden spelen en een gezegende deelname aan het Heilig Avondmaal in de weg staan, aan de kerkenraad voor te leggen (Censura Morum). Tevens wordt de gemeente uitgenodigd om een bezinningsuur bij te wonen.

Tot het Heilig Avondmaal worden enkel belijdende leden toegelaten. Belijdende leden die voor het eerst aangaan, worden bezocht door de wijkouderling in de week volgend op de bediening van het Heilig Avondmaal.

4.6 Heilige doop

4.6.1 Kinderdoop

De Heilige Doop wordt met instemming van de kerkenraad bediend aan de kinderen van de gelovigen wanneer daartoe het verlangen wordt kenbaar gemaakt. Vooraf wordt een doopzitting gehouden waarin doel en belofte van de Heilige Doop wordt besproken, naast een aantal praktische zaken.

4.6.2 Volwassendoop

De kerkenraad stelt hen die als ongedoopte belijdenis des geloofs willen afleggen, in de gelegenheid zich alsnog te laten dopen.

4.6.3 Overdoop

De kerkenraad stelt zich op het standpunt dat, gezien vanuit Bijbels perspectief, overdoop een veronachtzaming is van het verbond met God.

4.7 Beleidsvoornemens Eredienst

Geen

5 Catechese

5.1 Gewone catechese

De jeugd van de gemeente dient onderwezen te worden in de inhoud van Schrift en Belijdenis. Catechese vindt plaats in het verlengde van de door de ouders uitgesproken doopbelofte. Catechese wordt primair gegeven door de predikant, eventueel in samenwerking met een extra mentor. Er zijn per seizoen, dat valt in de periode van september tot Pasen, 20 catechese-uren per groep. Jaarlijks, na afloop van het seizoen, wordt de catechese geëvalueerd door kerkenraad en predikant.

Voor de gewone catechese wordt gebruik gemaakt van het catechese leerplan, waarin de gebruikte methode en de te behandelen onderwerpen per catechesegroep zijn benoemd. Het catechese leerplan dient als leidraad voor de over te dragen stof en ook als uitgangspunt van de gesprekken. Het laatste catechese leerplan dateert uit 2010 en is inmiddels niet meer up to date voor wat betreft de gebruikte methode, verdeling van de stof en aanpak van de catechese. Het is

nog wel bijgevoegd als bijlage maar het voornemen is om het catechese leerplan te herzien zodra voorzien is in de predikantsvacature zodat de visie van de nieuwe predikant daarin kan worden meegenomen.

5.2 Belijdeniscatechese

De belijdeniscatechisatie wordt door de predikant gegeven. Uitnodigingen voor de belijdeniscatechese gaan uit naar de jongeren boven de 18 jaar. Zij die te kennen geven zich te willen voorbereiden op het doen van openbare belijdenis volgen een seizoen lang (soms meer seizoenen) specifieke catechese met een verdiepend en verbredend karakter ten aanzien van de geloofsleer en van de persoonlijke levens- en geloofsvragen. Het gesprek hierover speelt een belangrijke rol. Ongeveer halverwege het seizoen volgt een persoonlijk gesprek met de predikant waarin aan de orde komt of men daadwerkelijk wil overgaan tot het doen van belijdenis. Halverwege het seizoen ontvangen alle belijdeniscatechisanten tevens huisbezoek van hun wijkouderling. Vlak voor de 'belijdeniszondag' wordt dit voornemen aan de gemeente bekend gemaakt vanaf de kansel en via de kerkbode. Tevens heeft een delegatie van de kerkenraad op de laatste catecheseavond (aanemingsavond) de gelegenheid zich er van te vergewissen dat geen verhindering bestaat tot het afleggen van openbare belijdenis na vragen naar en over het persoonlijk geloof van de catechisanten. Op deze avond worden catechisanten aangenomen als belijdend lidmaat van de gemeente met alle rechten en plichten hierbij behorend.

5.3 Aangepaste catechese

In onze gemeente is er verschillende jaren aangepaste catechese gegeven aan een groepje jonge gemeenteleden. Deze catechese werd gegeven door meelevende gemeenteleden die toegerust zijn met specifieke gaven voor deze vorm van catechese. De laatste jaren waren er geen jongeren voor deze vorm van catechese, maar zodra de behoefte zich weer voordoet zal de kerkenraad zoeken naar mogelijkheden om deze aangepaste catechese weer aan te bieden, individueel of in kleine groepen. De kerkenraad is eindverantwoordelijk voor aangepaste catechese.

5.4 Huwelijks catechese

Voor hen die voornemens zijn te gaan trouwen of zij die in het afgelopen jaar getrouwd zijn, verzorgt de predikant enkele bijeenkomsten met huwelijks catechese.

5.5 Beleidsvoornemens Catechese

1. Het catechese leerplan zal worden vernieuwd (voorstel: oppakken zodra is voorzien in predikantsvacature)

6 Pastoraat

De zorg voor elkaar, het onderling meeleven binnen de gemeente is een roeping voor alle gemeenteleden. In het ambt aller gelovigen zijn wij allemaal hiertoe geroepen. De ambtsdragers en in het bijzonder de predikant en de ouderlingen hebben hierin een speciale taak. Pastoraat is een belangrijk onderdeel van het gemeente- zijn en heeft tot doel opbouw en uitbreiding van Gods koninkrijk.

6.1 Huisbezoek

De gemeente is in drie wijken ingedeeld en de wijkouderling bezoekt samen met een diaken of een bezoekbroeder in principe eenmaal per twee jaar alle pastorale eenheden. Bij de huisbezoeken worden de kinderen nadrukkelijk uitgenodigd om aanwezig te zijn. Dit huisbezoek is niet vrijblijvend. Niet alleen de ontmoeting, de hartelijke belangstelling voor persoonlijke en gezinssituatie zal ter sprake komen. Belangrijk aspect is het gesprek over het leven met de Heere en wie Christus voor de betreffende gemeenteleden persoonlijk is. Een open en eerlijk gesprek hierover mag van alle leden worden verwacht.

Bezoekbroeders

Met het doel ouderlingen te ondersteunen in het bezoekwerk, kan de kerkenraad bezoekbroeders benoemen. Over hun functie is het volgende afgesproken.

1. Bezoekbroeders zijn geen ambtsdragers en zodoende geen lid van de kerkenraad. Wel kunnen ze indien gewenst worden uitgenodigd voor het zogenaamde consistorie, een pastorale vergadering van wijkouderlingen en predikant.
2. De bezoekbroeders hebben, net als de ambtsdragers, geheimhoudingsplicht. Na hun benoeming leggen zij in de kerkenraad de belofte van geheimhouding af. Dit is van groot belang in verband met het vertrouwelijke karakter van het bezoekwerk. Deze geheimhouding geldt overigens niet alleen voor de periode dat ze als bezoekbroeder functioneren, maar blijft ook van kracht nadat zij hun dienst hebben neergelegd.
3. Voor de periode waarin zij als bezoekbroeder dienen gelden dezelfde regels als die voor ouderlingen.
4. Bezoekbroeders gaan met de ouderlingen op huisbezoek. De afspraken voor deze bezoeken worden gemaakt door de ouderling.
5. Nieuwe bezoekbroeders worden aan de gemeente bekendgemaakt.

6.2 Bijzonder pastoraat

Vele vormen van pastoraat zijn mogelijk. Te allen tijde kan een beroep worden gedaan op de kerkenraad voor bijzondere pastorale zorg. *Verblijdt u met hen die blij zijn, en huil met hen die huilen. (Rom. 12:15)*

6.2.1 *Ouderenpastoraat*

De ouderen in de gemeente van 70 jaar en ouder worden rond hun verjaardag bezocht door de predikant. Daarnaast worden deze gemeenteleden bezocht door bezoekdames, die rapporteren aan de diaconie.

6.2.2 *Ziekenpastoraat*

Gemeenteleden in het ziekenhuis worden door de predikant bezocht. De oudere gemeenteleden die verpleegd of verzorgd worden in tehuizen worden eveneens bezocht door de predikant of ouderlingen.

6.2.3 *Overlijdenspastoraat*

De kerkenraad heeft aandacht voor de familie in de dagen van rouw. Bij de begrafenis van een gemeentelid wordt de dienst geleid door de predikant en de wijkouderling sluit gewoonlijk de begrafenis af met het lezen uit de Bijbel en gebed.

6.2.4 *Huwelijks- en echtscheidingspastoraat zie hoofdstuk 10: Huwelijk*

6.2.5 *Crisispastoraat*

Het crisispastoraat wordt door de predikant gedaan; het gaat hier onder andere om bijzondere zorg die nodig is bij stervensbegeleiding, maar ook bij mensen die in geestelijke nood verkeren.

6.2.6 *Bezoek nieuw ingekomen inwoners*

Nieuwe inwoners van Randwijk e.o. ontvangen een kennismakingsbezoek van de zendingscommissieleden. Zij ontvangen dan namens de gemeente een gemeentegids en een kerkbode, die als eerste kennismaking en als wegwijzers dienen in de gemeente. Als nieuw ingekomenen aangeven mee te willen leven met onze gemeente, ontvangen zij een huisbezoek.

Uiteraard zijn er andere mogelijkheden van diverse soorten pastoraat.

6.3 **Beleidsvoornemens Pastoraat**

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op de frequentie, kwaliteit en invulling van de huisbezoeken en welke informatie we delen vanuit de huisbezoeken; ouderlingen en bezoekbroeders ontwikkelen hiervoor een voorstel.

7 **Evangelisatie en zending**

Christus heeft Zijn gemeente de opdracht gegeven om in deze wereld te getuigen van Hem als de enige Naam gegeven tot zaligheid. Hij heeft beloofd dat Hij daarbij de kracht van de Heilige Geest wil geven. In onze gemeente is de zendings- en evangelisatiecommissie werkzaam om in het bijzonder aandacht te schenken aan de verwerkelijking hiervan. De taken van de zendings- en evangelisatiecommissie zijn het betrekken van de gemeente bij de roeping tot evangelisatie (bewustwording) en het organiseren en coördineren van activiteiten die invulling geven aan evangelisatie onder rand- en buitenkerkelijken.

7.1 Concrete activiteiten

- Het inzamelen van gelden door de kerkbussen bij de uitgang en door de collecten t.b.v. het zendingswerk in binnen- en buitenland i.s.m. met de diaconie
- Het vergroten van het zendingbewustzijn van de gemeente
- Het verkopen van de GZB-dagboekjes
- Het organiseren van gemeenteavonden t.b.v. zending en evangelisatie
- het bezoeken van nieuw ingekomen inwoners van Randwijk en omstreken.
- Echo/Elizabethbode verspreiding. Dit betreft alle adressen in de gehele burgerlijke gemeente (volwassenen evangelisatie) voor de Kerstdagen en zomervakantie.

7.2 Beleidsvoornemens Evangelisatie en Zending

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op een oriëntatiecursus christelijk geloof / Alphacursus
2. De kerkenraad zal zich bezinnen op aanpak en uitbreiden van het evangelisatiewerk (incl. evangelisatie tijdens Open Monumentendag)

8 Diaconaat

Diaconaat is een taak van heel de gemeente. Gemeenteleden dienen mede gestalte te geven aan het diaconaat. Vanuit het Oude Testament zien wij dat het hele volk Israël wordt geboden de armen en bedrukten niet alleen te gedenken maar hen daadwerkelijk te helpen.

‘Maar als er onder u een arme zal zijn, iemand uit uw broeders, binnen een van uw poorten, in uw land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, dan mag u uw hart niet verstokken, of uw hand sluiten voor uw broeder die arm is. Integendeel, u moet uw hand wijd voor hem opendoen en hem overvloedig lenen, genoeg voor wat hem ontbreekt.

Wees op uw hoede dat niet de verderfelijke gedachte in uw hart opkomt dat het zevende jaar, het jaar van de kwijtschelding, naderbij komt – waardoor u uw broeder die arm is niets gunt en hem niets geeft, en hij over u tot de HEERE roept en er zonde in u is. U moet hem overvloedig geven, en laat uw hart niet verdrietig zijn als u hem geeft.

Want vanwege deze zaak zal de HEERE, uw God, u zegenen in al uw werk en in alles wat u ter hand neemt. Want armen zullen binnen uw land nooit ontbreken. Daarom gebied ik u: U moet uw hand wijd opendoen voor uw broeder, de onderdrukte en de arme in uw land. Als uw broeder, een Hebreeuwse man of Hebreeuwse vrouw, aan u verkocht is, dan zal hij u zes jaar dienen; maar in het zevende jaar moet u hem vrij van u laten weggaan. En als u hem vrij van u laat weggaan, mag u hem niet met lege handen laten gaan. U moet hem overvloedig geven van uw kleinvee, uw dorsvloer en uw perskuip; van dat waarmee de HEERE, uw God, u gezegend heeft, moet u hem geven. En u moet bedenken dat u een slaaf geweest bent in het land Egypte, en dat de HEERE, uw God, u verlost heeft; daarom gebied ik u heden deze zaak. Maar het moet zó zijn, als hij tegen u zegt: Ik wil niet bij u weggaan, omdat hij u en uw gezin liefheeft, omdat

hij het goed bij u heeft, dat u een priem neemt en die door zijn oor en in de deur steekt; dan zal hij voor altijd uw slaaf zijn. Ook bij uw slavin moet u zo doen. Laat het niet moeilijk zijn in uw ogen als u hem vrij van u laat weggaan, want hij heeft u zes jaar dubbel zoveel opgeleverd als een dagloner. Dan zal de HEERE, uw God, u zegenen in alles wat u doet.’ (Deuteronomium 15:7-18)

In het Nieuwe Testament zien wij de Heere Jezus als Eén die dient op deze aarde. Hij heeft ons daarin het voorbeeld gegeven. Vanuit Christus’ dienst aan de naaste ontstaat de ‘diaconia’ van de gemeente. Na Christus’ hemelvaart en Pinksteren zien wij dat de dienst van de barmhartigheid eerst door de apostelen ter hand wordt genomen. In Handelingen 6 lezen wij van de verkiezing van diakenen.

8.1 Diaconaat in eigen gemeente

Om de gemeente in deze dienst voor te gaan is het ambt van diaken ingesteld. De diaken bekleedt zijn ambt in en met het oog op de gemeente, om zorg te dragen voor de dienst van de barmhartigheid in de gemeente en in de wereld. Door de inzameling van middelen, deze te beheren en waar nodig uit te delen, kunnen de diakenen de naaste helpen en krijgt de dienst van de barmhartigheid gestalte.

De diaconie zet zich in om de betrokkenheid van gemeente bij het diaconale werk te stimuleren. Dit doet ze o.a. door regelmatig stukjes in de kerkbode te schrijven, informatie over collectiedoeleinden te verspreiden en voorlichting te geven tijdens gemeenteavonden.

De diaconie probeert mogelijke schroom om een beroep te doen op diaconale middelen waar nodig weg te nemen door: 1) gemeenteleden op te roepen opgemerkte nood in een gezin te melden bij de diaconie; 2) gericht aandacht te hebben voor uitkeringsgerechtigden, werklozen, weduwen, gezinnen waar men van weet dat er hoge kosten zijn door ziekte of handicaps.

De huisbezoeken worden idealiter door een ouderling samen met een diaken of bezoekbroeder afgelegd, zodat armlastige gemeenteleden bijgestaan en ondersteund kunnen worden. Als een ouderling het huisbezoek alleen aflegt en merkt dat er financiële nood is dan wordt dit gemeld aan de diakenen.

Met het oog op zijn dienst in de wereld is aan de diaken toevertrouwd o.a. de ambtelijke tegenwoordigheid in de erediensten, en de dienst aan het Heilig Avondmaal. Daarnaast wordt financiële steun gegeven aan diverse kerkelijke activiteiten.

8.2 Diaconaat wereldwijd

Werelddiaconaat is een wezenlijk onderdeel van het ‘gemeente-zijn’, dit krijgt onder andere gestalte door de prediking, voorbeden en door het rechtstreeks financiële steun geven bij noden en rampen. Ook Bijbelgetrouwe instellingen komen voor financiële steun in aanmerking.

8.3 Financiële middelen diaconie

De financiële middelen van de diaconie bestaan uit spaargelden, pacht, collecten en giften. Jaarlijks wordt het collecterooster vastgesteld door de kerkenraad. Het vermogen is ontstaan uit o.a. legaten en schenkingen. Het beheer voor wat betreft pacht e.d. is uitbesteed aan het Kantoor Kerkelijke Goederen. De diaconie heeft als beleid dat er geen vermogensaanwas hoeft plaats te

vinden. Door middel van de rente-inkomsten is het college in staat extra hulp te bieden waar dat nodig is.

8.4 Beleidsvoornemens Diaconaat

1. De diaconie zal zich bezinnen op manieren om de jongeren in de gemeente te betrekken bij het diaconaat.

9 Jeugdwerk

9.1 Inhoud en doelstelling

De kerk heeft in haar jeugdwerk de taak om de jeugd, in het bijzonder die van eigen gemeente, te brengen tot en te bewaren bij de Heere Jezus Christus en Zijn werk. Jongeren zijn evenzeer leden van de gemeente als ouderen. Zij moeten zich dan ook thuis kunnen voelen en zich aangesproken weten in de gemeente, zowel in de zondagse erediensten als in de door de weeks geplande activiteiten. Eveneens door het aanbieden van ontspanningsactiviteiten. Voor de jongeren dient er ruimte te zijn om in een ontspannen sfeer samen na te denken over de betekenis van de Bijbel voor hen in hun persoonlijk leven. Voor jongeren heeft de gemeente een onderwijzende taak. Zij dient de jongeren bij te staan in de bezinning op de betekenis van het gehoorzamen aan Gods Woord en wat dit betekent voor de praktijk van het dagelijks leven.

De kerkenraad streeft er naar, dat de lijn van het jeugdwerk gaat doorlopen en uitmonden in het kringwerk. Op deze wijze leert de gemeente van jongs af aan elkaar in het oog te hebben en christelijke gemeenschap te oefenen. Het jeugdwerk levert een belangrijke bijdrage aan het bewerken van de gemeenschapsvorming.

Het jeugdwerk wordt verricht in gehoorzaamheid aan de Bijbel als Gods Woord, en in gebondenheid aan de drie gereformeerde belijdenisgeschriften: de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels. Dit betekent dat we in het jeugdwerk werken vanuit dezelfde theologische uitgangspunten als gelden voor de prediking, de catechese en de andere vormen van gemeentewerk. We waken voor de eenheid van de gemeente, met tegelijkertijd oog voor de diversiteit die er mag zijn binnen de grenzen die Gods Woord ons aangeeft.

Als voornaamste doelen van het jeugdwerk binnen onze gemeente zien we:

- De jeugd brengen en bewaren bij het Evangelie van Jezus Christus en Zijn gemeente op een wijze en niveau die aansluiten bij leeftijd en bevattingvermogen.
- Bij het jeugdwerk ligt de nadruk op vorming en toerusting op grond van de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften (bij catechese ligt de nadruk meer op het overdragen van kennis).
- Onderlinge ontmoeting en ontspanning.

9.2 Jeugdwerk: clubs & verenigingen, beleid en coördinatie

Het jeugdwerk vindt plaats op de volgende clubs en verenigingen.

<i>Naam</i>	<i>Leeftijdscategorie</i>
De Benjamins	Groepen 3 en 4 basisonderwijs
Bezaleël 1	Groepen 5 en 6 basisonderwijs
Bezaleël 2	Groepen 7 en 8 basisonderwijs
Bezaleël 3	Voortgezet onderwijs tot en met 14 jaar
JV Immanuel	Vanaf 15 jaar
KVBC (Kinder Vakantie Bijbel Club)	Basisonderwijs
CZC (Chr. Zomeravonden Club)	Voortgezet onderwijs

Het beleid voor het jeugdwerk in onze gemeente is uitgewerkt in het Jeugdwerkbeleidsplan. Dit plan is voor de eerste maal vastgesteld door de kerkenraad in september 2014. Een herziene versie is vastgesteld in juli 2019.

Het plan beoogt:

- Het stellen van kaders en richtlijnen voor het jeugdwerk
- Het geven van handvatten aan leidinggevenden voor de aanpak van het jeugdwerk
- Het beschrijven van het beleid ten aanzien van het faciliteren van het jeugdwerk
- Het stimuleren van leidinggevenden om hun werkwijze te evalueren

De kerkenraad heeft een Jeugdraad ingesteld die tot taak heeft de uitvoering van het Jeugdwerkbeleidsplan te coördineren. De kerkenraad is vertegenwoordigd in de Jeugdraad met een kerkenraadslid. Iedere vijf jaar stelt de kerkenraad na overleg met de jeugdraad een grondige evaluatie en herziening van dit Beleidsplan vast. In gevallen waarin het Jeugdwerkbeleidsplan niet voorziet beslist de kerkenraad, nadat de jeugdraad en de leidinggevende(n) zijn gehoord.

9.3 Beleidsvoornemens Jeugdwerk

Geen (het Jeugdwerkbeleidsplan is recent (juli 2019) opnieuw vastgesteld, daarin zijn alle beleidsvoornemens verwerkt)

10 Huwelijk

God heeft man en vrouw geschapen. Beiden, man en vrouw, zijn geschapen om elkaar aan te vullen en tot steun te zijn. Het huwelijk is een instelling van God en deze instelling moet heilig gehouden worden. Omdat het huwelijk, de verbintenis tussen man en vrouw, een instelling van God is, kunnen we namens de Heere God geen zegen uitspreken over andere verbintenissen. Binnen onze gemeente is er geen ruimte voor bevestiging en inzegening van een verbintenis tussen twee personen van hetzelfde geslacht.

10.1 Pastoraat bij huwelijk, echtscheiding en anders-geaardheid

Zij die het voornemen hebben om op korte termijn in het huwelijk te treden en jonggehuwden worden geacht deel te nemen aan de serie bijeenkomsten over huwelijkspastoraat die regelmatig wordt aangeboden in onze gemeente. Tijdens deze bijeenkomsten gaat de predikant, of anderen

die daartoe door de kerkenraad zijn aangezocht en gaven hebben op dit gebied, in op verschillende aspecten van het huwelijk waarbij de Bijbel als uitgangspunt wordt genomen.

Ook in onze gemeente komt het voor dat echtparen tot echtscheiding komen. De kerkenraad onderkent ook hierin haar verantwoordelijkheid. Pastoraat zal gericht zijn op herstel van het huwelijk en eventueel nazorg zal naar persoonlijke behoefte worden gegeven. Ook zal gewezen worden op de professionele (christelijke) hulpinstanties.

De kerkenraad heeft herderlijke zorg voor anders-gearde gemeenteleden. Bijzondere zorg gaat uit naar hen die worstelen met de ontdekking dat ze zich aangetrokken voelen tot iemand van hetzelfde geslacht. De kerkenraad ziet zich op grond van de Bijbel verplicht om anders-gaarden te wijzen op het leven in onthouding. Zij erkent tegelijkertijd dat het voor hen die het betreffen vaak een hele moeilijke weg is.

Een verzoek tot inzegening van het huwelijk na een periode van samenwonen kan alleen worden ingewilligd, nadat voor een kerkenraadsdelegatie schuldbelijdenis is afgelegd en ook daadwerkelijk het samenwonen wordt verbroken tot na de huwelijksinzegening. Ook in gevallen waarin het bekend is bij de kerkenraad dat er sprake is geweest van voorhuwelijkse gemeenschap zal schuldbelijdenis voor een kerkenraadsdelegatie dienen te worden afgelegd, voor het verzoek tot inzegening van het huwelijk wordt ingewilligd.

10.2 Huwelijksdiensten

Op grond van Gods Woord wordt het huwelijk tussen man en vrouw als inzetting van God beleden en erkend. Andere levensverbintenissen worden in onze gemeente niet bevestigd of ingezegend. De dienst van bevestiging van het huwelijk vindt plaats in het midden der gemeente. Deze dienst wordt in de regel geleid door de eigen predikant. Namens de kerkenraad wordt, in de regel door de ouderling van dienst, het bruidspaar de zogenaamde huwelijksbijbel overhandigd in de Herziene Statenvertaling.

De huwelijksdienst is een officiële eredienst van de gemeente. De liturgie is daarom dezelfde als eerder beschreven in hoofdstuk 4. Wij beseffen echter dat de huwelijksdienst ervaren wordt als een dienst met een extra persoonlijk karakter. Daarom kan uitsluitend ten behoeve van de huwelijksdienst met het bruidspaar overleg worden gevoerd over de volgende punten.

1. Predikant en bruidspaar hebben tijdens het huwelijksgesprek overleg over de huwelijks tekst en de te zingen psalmen/liederen.
2. Het bruidspaar mag, in overleg met de predikant, kiezen voor het opnemen van maximaal 2 gezangen in de liturgie, waarvan er één gezang in de dienst en één gezang na het uitspreken van de zegen wordt gezongen. Randvoorwaarde hiervoor is dat de predikant kan instemmen met de liedkeuze als zijnde niet strijdig met de inhoud van de prediking.
3. Voor aanvang van de dienst, d.w.z. voor het stil gebed, en na de zegen aan het eind van de dienst wordt eventueel een ander lied dan een psalm gezongen.
4. Tijdens de dienst kan vanaf de galerij zonder geluid en belichting gefotografeerd en gefilmd worden.

10.3 Beleidsvoornemens Huwelijk

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op vorm en inhoud van de huwelijks catechese
2. De kerkenraad zal nagaan op welke wijze zij haar eigen kennis ten aanzien van de problematiek van seksuele geaardheid kan vergroten en in de gemeente aandacht kan worden gegeven aan (relevante aspecten) van diversiteit in seksuele geaardheid om zo gemeenteleden die hiermee worstelen te steunen

11 Vorming en Toerusting

11.1 Inhoud en doelstelling

‘Blijft u echter bij wat u geleerd hebt en waarvan u verzekerd bent, omdat u weet van wie u het geleerd hebt, en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is.’ (2 Tim 3:14-15)

Zowel in de oudtestamentische- als de nieuwtestamentische gemeente neemt het leren een grote plaats in. Leren en gemeente zijn, zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. De christelijke gemeente is een leergemeenschap. Christenen zijn discipelen, leerlingen van Jezus Christus. Het geloof als vertrouwen op Christus is niemand aangeboren. Doorgaans wordt langs de weg van een diep ingrijpend leerproces het geloof gevormd en dit alles is een genadegave van God. In dat (leer)proces openbaart de Heere God zich door Zijn Woord. De Heilige Geest brengt mensen tot kennis van de Heere.

Vorming en toerusting van de leden van de gemeente heeft daarom tot doel te leren wat het zegen wil om als gedoopte te leven. Om te komen tot dit doel zijn o.a. de volgende zaken van belang:

- Leren om de Schriften te verstaan door te luisteren naar Gods Woord
- Te komen tot geloof en bekering
- Het zoeken van de eer van God in gebed en zang
- Het vormen van een gemeenschap

Vorming en toerusting vindt voor alles plaats in de zondagse erediensten, waar de gemeente in al haar geledingen samenkomt. Geloofsopvoeding en godsdienst oefening behoort vooral ook in de gezinnen plaats te vinden. Daarnaast komt de gemeente gedurende de week samen in wisselende samenstellingen, in de vorm van kringen en verenigingen. Na de belijdeniscatechese worden de lidmaten gestimuleerd om door te stromen naar één van de vormen van kringwerk.

11.2 Activiteiten Vorming en Toerusting

11.2.1 Vrouwenvereniging

In de gemeente is er een vrouwenvereniging die om de twee weken samenkomt. Centraal staan Bijbelstudies, waarbij gebruik wordt gemaakt van het blad “De Hervormde Vrouw”.

11.2.2 *Kringwerk: jonge-lidmatenkring, leerkring, Bijbelkring, ouderenkring*

De jonge-lidmatenkring is vooral bedoeld voor gemeenteleden die kort geleden belijdenis van het geloof hebben afgelegd of te oud zijn geworden voor de catechese. Voor de leerkring en de Bijbelkring bestaat geen scherpe leeftijdsgrens, maar in de praktijk is de gemiddelde leeftijd op de Bijbelkring wat hoger. Op de Bijbelkring wordt bij voorkeur door de predikant een inleiding over een Bijbelgedeelte gehouden, waarna na de pauze gelegenheid is voor het stellen van vragen en gesprek. Op de jonge-lidmatenkring en de leerkring wordt een Bijbelboek behandeld of wordt een thema aan de hand van een boekje besproken. De leden hebben afwisselend de leiding van de avond. De ouderenkring wordt eenmaal per maand gehouden en wordt bezocht door de oudere gemeenteleden, hoewel gemeenteleden van alle leeftijden welkom zijn. De opzet is onderlinge contacten te verdiepen. De middagen beginnen met gebed - bij voorkeur uitgesproken door de predikant of een kerkenraadslid-; hierna wordt gezongen en is er een meditatie. Voor of na de pauze wordt meestal iemand uitgenodigd voor een presentatie of voorlichting.

11.2.3 *Gemeenteavonden*

Eenmaal per jaar wordt een gemeenteavond georganiseerd door de zendingscommissie. Ook worden incidenteel gemeenteavonden door de kerkenraad belegd over een Bijbels of pastoraal onderwerp. Een gemeenteavond kan ook bedoeld zijn voor informatie-uitwisseling ten aanzien van kerkelijke belangen.

11.2.4 *Bezinningsavonden voor de viering van het Heilig Avondmaal*

In de week voorafgaand aan de viering van het Heilig Avondmaal wordt een bezinningsuur gehouden. Tijdens dit uur houdt –bij voorkeur- de predikant een meditatie, is er ruimte voor onderling gesprek en wordt er gezongen.

11.2.5 *Koren*

De gemeente heeft een tweetal koren, die in De Voorhof repeteren, te weten een gemengd koor voor volwassenen (Soli Deo Gloria) en een jeugdkoor voor basisschoolkinderen (De Kleine Lofstem).

11.2.6 *Maaltijdkring*

Eenmaal per maand organiseren vrouwen uit de gemeente een warme maaltijd voor ouderen en alleen-gaanden. De maaltijd wordt met gebed begonnen en besloten met resp. gebed en dankzegging en Bijbellezing.

11.3 **Beleid en coördinatie**

Het verenigings- en kringwerk wordt verricht in gehoorzaamheid aan de Bijbel als Gods Woord, en in gebondenheid aan de drie gereformeerde belijdenisgeschriften: de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsblijdenis en de Dordtse Leerregels.

Dit betekent dat we in het verenigings- en kringwerk werken vanuit dezelfde theologische uitgangspunten als welke gelden voor de prediking en catechese. We waken voor de eenheid van de gemeente, met tegelijkertijd oog voor de diversiteit die er mag zijn binnen de grenzen die Gods Woord ons aangeeft.

De kerkenraad leidt de gemeente zowel in geestelijke als materiële zaken. Ook het gehele verenigings- en kringwerk valt onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad. De kerkenraad heeft de volgende uitgangspunten voor het beleid Vorming en Toerusting vastgesteld:

1. De kerkenraad stelt een Commissie V&T in die binnen een door de kerkenraad vastgesteld kader, verantwoordelijk is voor de coördinatie van de V&T activiteiten van onze gemeente en daarover verantwoording aflegt aan de kerkenraad.
2. De kerkenraad bezoekt de verschillende gemeente-activiteiten, inclusief die welke vallen onder V&T, jaarlijks; bespreekt deze bezoeken en geeft zo nodig terugkoppeling via de Cie V&T.
3. De kerkenraad zoekt en onderhoudt actief contact met de jong-volwassenen van de gemeente.
4. We zoeken naar activiteiten die gemeenteleden, en met name ook de jong-volwassenen, kan helpen om de roeping tot evangelisatie en dienstbetoon te verstaan.
5. Voor iedere V&T-activiteit zal een leidraad worden ontwikkeld waarin doel, inhoudelijk kader, leiding en een aantal praktische zaken worden vastgelegd.
6. In onze gemeente werken we met jaarthema's die op relevante wijze worden uitgewerkt voor de verschillende V&T-activiteiten
7. We voeren een actief stimulerings- en communicatiebeleid rondom V&T-activiteiten
8. We organiseren structureel gemeente-avonden
9. De kerkenraad evalueert de V&T-activiteiten jaarlijks

Deze uitgangspunten zijn verder uitgewerkt in het Beleidsplan Vorming en Toerusting dat voor de eerste maal is vastgesteld door de kerkenraad in oktober 2016 voor een periode van 5 jaar. De Commissie Vorming en Toerusting is het adviserend en uitvoerend orgaan van de kerkenraad met betrekking tot het verenigings- en kringwerk. De commissie bestaat uit 5 leden waarvan 2 kerkenraadsleden. Leidraad voor het werk van de commissie is het Beleidsplan V&T. De commissie is het aanspreekpunt voor zowel kerkenraad als leidinggevenden. De commissie coördineert, begeleidt en ondersteunt alle kerkelijke activiteiten van onze gemeente, met uitzondering van zaken waarvoor de Jeugdraad bevoegd is. De commissie onderhoudt relevante contacten met de Jeugdraad.

11.4 Beleidsvoornemens Vorming en Toerusting

Geen

12 Beheer en Financiën

Het beheer en de financiën zijn in onze gemeente in handen van het College van Kerkbeheer, bestaande uit twee ouderling-kerkrentmeesters en één kerkrentmeester. Het College van Kerkbeheer wordt in haar beheertaken gesteund door de Commissie van Bijstand, deze commissie bestaat uit vier leden. Onderling zijn de diverse taken verdeeld, de kerkrentmeesters zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.

Voor het verkrijgen van financiële middelen zijn er twee belangrijke bronnen:

1. Opbrengst uit goederen (huur en pacht) en kapitaal (rente).
2. 'Levend geld' (collecten, vrijwillige bijdragen en giften).

Het beheer van de pacht ligt in handen is van het Kantoor Kerkelijke Goederen. Een groot deel van geldmiddelen wordt voor bepaalde tijd vastgezet tegen een zo hoog mogelijke rente. Het geld van de gemeente wordt principieel niet belegd in aandelen.

De ontvangst van 'levend geld' blijft altijd een onzekere factor. Maar we mogen dankbaar constateren dat de Heere nog steeds de mensen bereidt maakt te geven voor Zijn dienst.

Door de als maar dalende rentestanden en tegelijkertijd stijgende kosten worden wij steeds meer en meer afhankelijk van het 'levend geld'.

Ieder jaar wordt een collecterooster opgesteld door de kerkrentmeesters en deze wordt in een kerkenraadsvergadering vastgesteld. De opbrengsten van deze collecten zijn bestemd voor instandhouding van de eredienst, onderhoud en kerkelijke afdrachten.

Voor wat betreft de uitgaven, hiervan gaat het grootste gedeelte naar het pastoraat. Voor het onderhoud van de buitenkant van kerkgebouw wordt ieder jaar een bepaald gedeelte onder handen genomen. Voor de overige bezittingen van de gemeente is geen specifiek onderhoudsplan aanwezig.

Door het college van kerkrentmeesters wordt jaarlijks in maand november een begroting opge maakt van verwachte inkomsten en uitgaven van het volgende jaar. Een uittreksel van deze begroting wordt gelijktijdig met het verzoek voor de vrijwillige bijdrage aan de gemeenteleden verstrekt.

12.1 Beleidsvoornemens Beheer en Financiën

1. Het College van Kerkrentmeesters zal gemeenteleden bewuster maken van de kostenstijging door heldere communicatie over de begroting en jaarrekening via kerkbode en/of nieuwsbrieven bij de kerkbode
2. Het College van Kerkrentmeesters wil het collecterooster specifiek maken om zo gemeenteleden meer betrokken te laten zijn op de doelen waarvoor werd gegeven
3. Het College van Kerkrentmeesters gaat actief op zoek naar mogelijkheden om gebruik te maken van subsidiepotjes waarmee de kosten van (groot) onderhoud kunnen worden gedekt
4. Het College van Kerkrentmeesters wil indien relevant gemeenteavonden organiseren om gemeenteleden extra te informeren over kerkrentmeesterlijke zaken

13 Procedure afwikkeling beleidsvoornemens

Op het moment van vaststelling van dit beleidsplan zijn de volgende beleidsvoornemens geformuleerd:

Beleidsvoornemens Catechese

1. Het catechese leerplan zal worden vernieuwd (voorstel: oppakken zodra is voorzien in predikantsvacature)

Beleidsvoornemens Pastoraat

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op de frequentie, kwaliteit en invulling van de huisbezoeken en welke informatie we delen vanuit de huisbezoeken; ouderlingen en bezoekbroeders ontwikkelen hiervoor een voorstel.

Beleidsvoornemens Evangelisatie en Zending

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op een oriëntatiecursus christelijk geloof / Alphacursus
2. De kerkenraad zal zich bezinnen op aanpak en uitbreiden van het evangelisatiewerk (incl. evangelisatie tijdens Open Monumentendag)

Beleidsvoornemens Diaconie

1. De diaconie zal zich bezinnen op manieren om de jongeren in de gemeente te betrekken bij het diaconaat.

Beleidsvoornemens Huwelijk

1. De kerkenraad zal zich bezinnen op vorm en inhoud van de huwelijks catechese
2. De kerkenraad zal nagaan op welke wijze zij haar eigen kennis ten aanzien van de problematiek van seksuele geaardheid kan vergroten en in de gemeente aandacht kan worden gegeven aan (relevante aspecten) van diversiteit in seksuele geaardheid om zo gemeenteleden die hiermee worstelen te steunen

Beleidsvoornemens Beheer en Financiën

1. Het College van Kerkrentmeesters zal gemeenteleden bewuster maken van de kostenstijging door heldere communicatie over de begroting en jaarrekening via kerkbode en/of nieuwsbrieven bij de kerkbode
2. Het College van Kerkrentmeesters wil het collecterooster specifiek maken om zo gemeenteleden meer betrokken te laten zijn op de doelen waarvoor werd gegeven
3. Het College van Kerkrentmeesters gaat actief op zoek naar mogelijkheden om gebruik te maken van subsidiepotjes waarmee de kosten van (groot) onderhoud kunnen worden gedekt
4. Het College van Kerkrentmeesters wil indien relevant gemeenteavonden organiseren om gemeenteleden extra te informeren over kerkrentmeesterlijke zaken

In 2020-Q1, als naar verwachting minimaal één beroep is uitgebracht en alle relevante procedures bekend zijn en actief lopen, zal een implementatieplan met deadlines per beleidsvoornemen worden vastgesteld.

Bijlage 1. Motieven voor het zingen van psalmen en het gesprek daarover

Onderstaande argumenten zijn gewogen in de bezinning op de liturgie waarvan de uitkomsten zijn verwerkt in hoofdstuk 4 van dit beleidsplan. Ze zijn in deze bijlage vermeld om het gesprek in de gemeente over het zingen van psalmen te dienen.

1. In de psalmen ontmoeten wij de God van Israël in Zijn ontzagwekkende heiligheid en genadige ontferming.
2. Door de psalmen wordt Gods Woord zingende vertolkt. Met de psalmen zingen wij Gods Woord toe aan Hemzelf.
3. Door psalmen te zingen handhaven wij de eenheid van Oude en Nieuwe Testament. Luther noemde het psalmboek een kort begrip van beide Testamenten. Geen ander boek uit het Oude Testament wordt zoveel geciteerd in het Nieuwe Testament als het boek der psalmen. Het werk van Christus ligt in de psalmen verborgen. Na het laatste pascha-maal van Jezus met de discipelen zingen zij de zogenaamde Hallel-psalmen (113-118). Christus citeert vele malen uit de psalmen, o.a. aan het kruis psalm 22: *Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten*, en psalm 31: *Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest*. Ook de apostelen citeren de psalmen veelvuldig.
4. In het zingen van de psalmen blijkt onze verbondenheid met Israël. Heel veel van wat er in de kerkdienst gebeurt, hebben we overgenomen van de joodse synagoge (lezen van de Schrift, het zingen van de psalmen, de preek, de gebeden). De band met Israël is onopgeefbaar.
5. De identiteit van onze gemeente is Bijbels-gereformeerd. Dit moet ook in de liturgie tot uiting komen. Kern van de Bijbels-gereformeerde liturgie is de preek. Op de lijn van Bijbels-gereformeerde prediking en gebeden zijn de psalmen onmisbaar.
6. Als de psalmen gezongen worden, zingen wij 'als vanzelf' naar de Bijbelse spiritualiteit. In de psalmen treffen wij een door de Heilige Geest geïnspireerde en daarom niet te overtreffen geestelijke diepgang en geloofsbeleving. Wij vinden er enerzijds hoogten in de lofzang, het prijzen van God en roemen over Zijn genade, en anderzijds de aanvechting, de klacht, de schreeuw, de angst en het smeekgebed.
7. Psalmen hebben al drieduizend jaren lang hun kracht en duurzaamheid bewezen.

Overwegingen bij het gesprek over het zingen in de gemeente

In het gesprek over het zingen in de gemeente kunnen de volgende overwegingen dienst doen.

1. Het zingen van psalmen is niet ouderwets, maar een positieve keuze. Wij handhaven psalmen niet krampachtig, bijvoorbeeld omdat wij dat nu eenmaal gewend zijn, maar om de hierboven

genoemde argumenten. In de eredienst beperken wij ons daarom tot de psalmen. In de overige kerkelijke activiteiten is ruimte om gezangen en vrije liederen te zingen.

2. De mening wordt wel naar voren gebracht dat het zingen van gezangen en vrije liederen de eredienst 'aantrekkelijker' maakt. De drempel zou worden verlaagd voor hen die nog buiten zijn. De vraag is echter of dit zo is. Het gaat ook moderne mensen niet om de entourage of de liturgie, maar om de boodschap van de kerk. Wij moeten niet gezangen gaan zingen, omdat wij denken dat de meeste mensen dat willen. De norm is niet wat de mensen willen, maar het Woord van God. De liturgie op zich zet mensen niet in beweging, maar de authentiek Bijbelse boodschap, die harten treft. Het geloof is door het gehoor van het Woord van God.
3. Moderne liederen kunnen gemakkelijk afwijken van de Bijbelse spiritualiteit. Veel jongeren kennen de oude gezangen en klassieke liederen niet meer. Zij vinden die liederen mooi die op dit moment 'in' zijn.
4. Moderne liederen bevatten veel gevoelscultuur. Een voorbeeld daarvan is: *Houd mij vast, laat uw liefde stromen; ik voel uw kracht en stijg op als een arend; dan zweef ik op de wind, gedragen door Uw Geest* (Opwekking 488). Gevoelscultuur is vooral genotscultuur. Het moet goed voelen, lekker klinken en afwisselend zijn.
5. Moderne liederen missen veelal de diepgang van aanvechting, worsteling en lijden. Zij bevatten veel 'theologie van de glorie' en weinig 'theologie van het kruis'. Er is een zekere eenzijdigheid gezangbundels, met bijvoorbeeld een overwicht aan aanbiddingsliederen. Veel moderne liederen zijn gericht op de gewenste aanraking (gevoel) van God te krijgen. Nu is er niets tegen 'gevoel': ook in de beleving van de oude psalmbelijning komt veel gevoelseven mee. Belangrijk is echter dat in de moderne liederen de dimensie van het geloof gemakkelijk te kort komt, namelijk het geloof in de betrouwbaarheid van Gods beloften.
6. Veel gezangbundels zijn niet kerkelijk getoetst.
7. Wij hebben in principe genoeg aan de psalmen, omdat daarin het geloof volgens de Schriften wordt beschreven. De psalmen bieden een overvloed aan doorleefde geloofstaal. Wie ook andere liederen wil zingen, moet met doorslaggevende argumenten komen. Belangrijke vraag: voegen gezangen iets toe? Ontvangen we door het vrije lied 'meer' of wordt het juist 'minder'? Wat dragen ze bij in positieve zin?
8. Wij zijn in principe vóór de psalmen. Daarmee zeggen we niet dat we tégen andere liederen zijn. Ook elders in de Bijbel vinden wij liederen. Er is geen enkel bezwaar tegen het zingen van een berijmde Bijbeltekst (Schriftliederen). Andere liederen dan psalmen zingen wij vanouds ook in de bekende 'Enige Gezangen'. Het zingen van gezangen op zich hoeft het karakter van de gereformeerde liturgie niet aan te tasten.

9. In veel gemeenten zingt men in de eredienst psalmen, terwijl daarbuiten ruimte is voor andere liederen. Dit hoeft geen 'compromis' genoemd te worden, maar is een besluit met positieve overwegingen.
10. De oude berijming van de psalmen 'communiceert' voor velen niet goed. Vooral voor jongeren werkt de oude taal vaak blokkerend. Dat wil zeggen: zij kunnen hun geloof maar moeilijk in de oude psalmen vertolken, terwijl je van een lied terecht mag verwachten, dat het je hart en je geloof onder woorden brengt.
11. Tegen de Oude Berijming zijn ook andere bezwaren in te brengen. Bijvoorbeeld dat in meerdere psalmen sporen van de 'Verlichtingstheologie' zijn te vinden, zoals begrippen als 'Opperwezen' en 'het pad der deugd betreden' (psalm 1). Bovendien wijkt de Oude Berijming hier en daar af van de grondtekst, bijvoorbeeld in psalm 134, waar de bekende regel 'en knielt eerbiedig voor Hem neer' niet in de grondtekst wordt gevonden. Hetzelfde geldt voor de regel 'weer steeds alle smart' uit psalm 33. Een en andere betekent dat er bezinning op gang zou moeten komen om de psalmen te hertalen, of opnieuw te berijmen.
12. Veel gebruikt argument voor het zingen van gezangen is, dat wij in de psalmen de Drie-eenheid van God (Vader, Zoon en Heilige Geest) en de Naam Jezus of Christus missen. Op het eerste gezicht lijkt dit inderdaad een gemis. Toch vinden wij veelvuldig Christus in de psalmen, hoewel meer 'verborgen' (zie hierboven bij de motieven).
13. Kohlbrugge en Spurgeon lieten in de eredienst naast psalmen ook wel andere liederen zingen. Het al of niet zingen van het nieuwtestamentisch lied hoeft geen doorslaggevend criterium voor het gereformeerd karakter van de eredienst te zijn.
14. De Bijbel roept op om elkaar te onderwijzen met psalmen, gezangen en geestelijke liederen. Lees Efeze 5:19 en Kolossenzen 3:16.